

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• FOR RELIGION OG KULTUR •



76. ÅRGANG

29. AUGUST 1964

A V I N N H O L D E T :

VÅRE SYKEHUS' SKJEBNE

«ECCLESIAM SUAM» - BLIKK PÅ TIDEN - UTNEVNELSER

NR
16

NESTE NUMMER UTKOMMER 12. SEPTEMBER 1964

AV KIRKENS LIV

Uken 30. aug.—5. sept.

FEMTENDE SØNDAG E. PINSE

Epistel: Gal. 5, 25—26; 6, 1—10.

Evangelium: Luk. 7, 11—16.

Galaterbrevet er et kraftig oppgjør med de kretser som motarbeidet Paulus' frihetsevangelium i menighetene. Men ikke et øyeblikk glemmer apostelen at frihetens evangelium også betyr kjærlighetens evangelium. Det er til syvende og sist ved å bære hverandres byrder at vi oppfyller Kristi lov. Og om Paulus er streng, så er det fordi han har omsorg for alle. Dagens evangelium beretter om et av de største mirakler Jesus gjorde mens han vandret på jorden: på hans befaling reiser enkens sønn seg fra båren, på veien til kirkegården i Nain. Her ser det ut til at Jesus handler av bare barmhjertighet, han søker å unngå enhver oppsikt. Helt annerledes blir det når han vekker Lasarus fra de døde. Men i begge tilfeller viser han seg å være herre over liv og død.

MANDAG: *Raymundus Nonnatus*, bekjenner. En av de mange som i middelalderen forsøkte å hjelpe der hvor nøden var størst, blant muhammedanernes kristne fanger. Mange ble kjøpt fri av ham selv, eller av den orden han grunnla († 1240.)

TIRSDAG: Ferialdag.

ONSDAG: *Stefan*, konge av Ungarn. Det var Stefan som traff det avgjørende valg og vendte det ungarske folk til den kristne tro og tilknytningen til den vesterlandske sivilisasjon. Han var forøvrig en samtidig av hellig Olav. († 1038.)

TORS DAG: *Pius X*, pave. Den siste i paverekken som ble helgenkåret, han døde først i 1914. Han førte en utpreget konservativ politikk på de aller fleste fronter, det var han som stanset «modernismen», det vil si den liberale teologi på katolsk grunn. Men han la også grunnen til den senere så viktige liturgiske bevegelse og det er taktet være ham at *altergangen* har

opplevet en sterk fornyelse blant katolikkenene, samt at barna fikk adgang til en tidlig kommunion.

FREDAG: Ferialdag.

LØRDAG: *Laurentius Justiniani*, patriark av Venezia († 1455.)

Uken 6.—12. sept.

SEKSTENDE SØND. E. PINSE

Epistel: Efes. 3, 13—21.

Evangelium: Luk. 14, 1—11.

Skal de kristne menigheter fatte bredden og lengden, høyden og dybden i Kristi kjærlighet, da må deres apostel lide mange trengsler og dermed gi dem et eksempel på korsets visdom: slik er apostelen Paulus' erfaring. Så langt fra å bli nedtrykt fordi han møter motgang, lovpriser han Gud, som i sin miskunn alltid overgår våre forventninger.

Dagens evangelium tegner et skarpt bilde av den mennesketype som navnet «fariseer» er blitt knyttet til for all fremtid: hyklere som kritiserer Jesus når han gjør godt om lørdagen, men selv drar sin okse opp av brønnen på den selvsamme sabbat, ærgjerrige mennesker som albuer seg frem til de første plasser. Typen er såvisst ikke utelukkende jødisk: vi møter den overalt, også midt iblant oss.

MANDAG, ONSDAG og FREDAG er ferialdager i denne uke.

Både **TIRSDAG** og **LØRDAG** feirer vi en Mariafest. Den 8. september heter Maria fødselsdag. Ingen vet selvsagt når Maria ble født. Men festen er meget gammel og kom til Vesterlandene fra Konstantinopel. Feiringen av Johannes Døperens fødsel, som er eldre, har gjort det meget naturlig å vise Maria en lignende ære. Den 12. feirer vi Maria navnefest. Den er av meget senere dato enn Maria fødselsfest. Det er først i 1683 at den ble utbredt til den universelle kirke. Den ble valgt som patronatsfest av Maristfedrene.

TORS DAG: *Nikolas av Tolentino*, prest i augustinerordenen. († 1305.)

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER	Stillemesse	Høymesse
OSLO: <i>St. Olavs kirke</i> , Akersveien 5. Biskopen og prestegården 42 52 87. Sogneprestkontoret 41 41 61	7.00 9.00 9.45	11.00 — Eng.
<i>St. Hallvard kirke</i> , Fransiskanerne, Urtegt. 29, tlf. 68 08 68	8.30 19.00	11.00 —
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71	8.15 9.00 11.30	10.00 —
<i>Vår Frue Villas kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	8.30	—
<i>Grefsen kapell</i> , Glads vei 23, tlf. 212355	9.30	—
<i>Lunden kapell</i> , Trondheimsveien 309, tlf. 21 25 87	—	9.00
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , Tyholmen, tlf. 22 209	8.00	11.00
BERGEN: <i>St. Pauls kirke</i> , Christies gt. 16, tlf. 15 410	8.00 9.00	10.30 —
<i>Vår Frue kirke</i> , Helleveien, tlf. 56 245	9.30 19.00	— —
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongens gt. 9, tlf. 11 438	8.30	10.45
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kristian V's pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> Torvgt. 113, tlf. 23 751	8.30	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haralds gt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresia kirke</i> , Vesterngt. 5, tlf. 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: <i>St. Ansgar kirke</i> , Kirkegt. 3, tlf. 24 225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: <i>Mariakapellet</i> , Weidemansgt. 3, tlf. 52 550	—	10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke</i> , Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: <i>St. Mikael's kapell</i> , Ryggeveien 24, tlf. 3388	—	11.00
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> , Sverres gt. 26, tlf. 50 793	7.45	10.45
SARPSBORG: <i>St. Olavs kapell</i> (hver 14. dag) O. Haraldssongt. 49, tlf. 53 765	18.30	—
STABEKK: <i>Maria kirke</i> , Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.30	10.45
STAVANGER: <i>St. Svithun kirke</i> , Dronningensgt. 8, tlf. 25 534	8.00	10.30
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke</i> , Sandefjordgt. 1, tlf. 11 969	8.00	10.45
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> , Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegården tlf. 21 214	8.45 19.00	11.00 —
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Ila, tlf. 21 671	6.15	—
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteins kirke</i> Flintegt. 5, tlf. 2779	8.00	11.00
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke</i> og <i>St. Eysteins sykehjem</i> , Jernbanegt. 29	8.30	11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 1100	8.30	11.00
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke</i> , Nørvesund, tlf. 7558	8.30	11.00
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke</i> , Storgt. 94. Biskopen og prestegården, tlf. 3604	8.15	10.30
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Mellomveien 15, tlf. 2101	6.20	—
BODØ: <i>St. Eystein kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 21 783	8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikael kirke</i> , Salsgt. 52, tlf. 1447 (1. VII—31.VIII (St. Elisabeth Institutt, tlf. 1392)	19.00 8.00	10.30 10.30)
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> , Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaktør: Pater Hallvard Rieber-Mohn.

Redaksjonens adresse: Neuberghgaten 15, Oslo 3.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo.

Kontortid: 9—16. Lørdag: 9—14. - Tlf. 42 31 70

Boligtelefoner: Redaksjonen 55 07 71.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 20 pr. år - Kr. 10 pr. ½ år. Utlandet kr. 24.

Annonser: 10 dager før utg.dagen (se nederst på omslagssiden). 24 nummer årlig. - Postgiro 153 21

IKKE SOM TIGGERE

I dette nummeret bringer «St. Olav» en bredt anlagt informasjon om den katolske kirkes bidrag til helsestellet her i landet. De fleste nordmenn vet at de katolske sykehusene eksisterer rundt om i Norge — svært mange har også en eller annen gang vært innlagt og pleiet der. Men vi skulle tro at den oversikten som fyller de følgende sider rommer en og annen overraskelse, selv for mange av søstrenes egne trosfeller. Få visste kanskje at katolske søstre har gjort innsats her i hundre år nå, eller at de idag, med godt over 1000 sykesenger og et personale på flere hundre søstre og egen sykepleieskole, ganske ubedt og ganske ulønnet, bidrar med noe omkring 100 000 dagsverk om året, til de sykes beste.

Våre søstre venter ikke noen veltalende takk for dette. Det får de knapt heller — ut over noen strengt obligate, og fremfor alt uforpliktende, anerkjennende ord ved sjeldne anledninger. For søstrene er sykepleien et uttrykk for deres *tro* og *kall* — begreper som visst ikke er særlig gangbare, ja tydeligvis rent ut sagt ofte en smule upopulære i vår offisielle sosialpolitikks ensidig *yrkes*-bevisste målsetninger.

Alt dette — iberegnet det siste — er derimot velkjent for vår helsedirektør, dr. Karl Evang. Desto mer forbausende virker noen nokså nonchalante ord han, til irritasjon for mange, nylig uttalte i et intervju regjeringsorganet hadde med ham: «Ingen tvinger noen til å drive sykehus, og det er vel ikke forutsetningen for det frivillige helsearbeid at Staten skal bære utgiftene».

Man leser en gang til: Sa Helsedirektøren virkelig dette? Han gjorde visst det. Men vent nå litt.

Hver femte sykeseng i Norge står i et privat sykehus. Og «Staten» — den betaler såmenn ikke en eneste sykeseng. Det gjør nemlig de friske og syke trygdekasse- og skattebetalere selv. Kort og anderledes sagt: Administratorer bør ikke føle seg som julenissen personlig — de er bare *betrodd* det de forvalter. Hva mere er: De bør ikke ri sine kjepphester så aldeles på tvers av nettopp den offervilje og uegennyttige innsats som gjennom den frivillige sykepleie har bøtet på tildels skrikende offentlige forsømmelser overfor syke mennesker.

Den prispolitikk som våre pris- og helsemyndigheter nylig har anlagt overfor de private sykehus — våre katolske innbefattet — røber således hverken anerkjennelse av deres innsats, begripelse av deres avgjorte uunnværlig-

het eller sans for deres administrative problemer. Hva verre er: Vi kan, tross iherdig stirring, ikke se at den røber noen særlig vel gjennomtenkt omsorg for norsk helsestell som helhet.

Det er en ganske meningsløs situasjon dette, at den frivillige sykepleies ansvarlige, etter årtiers innsats, og i en sykehus-situasjon som fremdeles er og forblir ansent og prekær, skal måtte stå overfor vårt lands helsemyndigheter som tiggere. Det er nemlig å sette tingene temmelig uanstendig på hodet. De private sykehus har stått og står tvert om i et både givende og gavmildt forhold til de syke — det ville se temmelig dystert ut rundt om i mange av våre kommuner, dersom disse institusjoners personale og sykehusplass uten videre falt ut av Helsedirektoratets statistikker i løpet av en nær fremtid.

Hva nå våre katolske søstre angår, så gir de sitt liv og sitt arbeid vederlagsfritt, og med en ofte doblet 8-timers-dag, til sykepleien. Vi må ha lov til å synes at Helsedirektoratet bør anstendigvis avstå fra å tvinge dem til også å kreve penger av pasienter, som ofte ellers ikke ville ha funnet sykehusplass og behandling, fordi trygdekasse-refusjonen er utilstrekkelig for sykehusets drift og vedlikehold.

Vi synes likeledes det er skam og skade, at der skal behøve å gå «politikk» i et velferdsanliggende som normalt skulle og kunne løses på et grunnlag av saklig rettferdighet og elementær regnekunst.

Den katolske kirke har jo ikke på noen måte vært alene om frivillig helsearbeid og sosial innsats her i landet. Det er i en langt videre forstand et trekk ved vår menneskevennlige norske kultur og livsform som det er både armodslig og småkårent av våre myndigheter å behandle nedlatende og stekke ved diskriminerende prisregler. I iveren etter offentlig monopol og «sosisalisering» går menneskelige verdier tapt, som ikke uten videre vil kunne over-



Helsedirektøren — vil han fremme trivsel, gjensidig tillit og samarbeide?



Det er tid for en «new deal», ja faktisk for en ny økonomisk og juridisk status for de private sykehus i Norge, blant dem en del katolske hospitaler. Såvidt «St. Olav» erfarer vil det endelige forslag om sykehusordningen i vårt land bli sendt Stortinget i 1965. Innholdet av denne plan, for eksempel finansieringsspørsmålet, er allerede under åpen og tildels hissig debatt, helsedirektørens ofte unødige skarpt formulerte uttalelser og tegn til politisk tautrekning om saken har kanskje satt det hele på spissen og skapt engstelse og snakk om en krisesituasjon.

Vel er det så at de private sykehus i disse ventemånedene opplever en alvorlig tid med store vanskeligheter. Og helsedirektør Karl Evang har ikke gjort ventetiden — en usedvanlig lang ventetid etter manges mening — lettere, ved sine midlertidige forordninger og sine merkelige uttalelser om det frivillige helsearbeidet.

På den annen side: I en samtale med «St. Olav» sier

føres til «det offentlige», men som ethvert livskraftig samfunn trenger å fremelske og nyttiggjøre seg.

Et helsedirektorat skal blant annet være en planleggende instans. For hele vårt helsestell. Til neste år bebudes da også en helhetsplan for alle norske sykehus. Vi synes det er rart, men kanskje undervurderer vi vanskelighetene, at den kommer først hele 20 år etter krigens og okkupasjonens slutt. Og vi synes i hvert fall en må kunne forutsette, at der i forbindelse med denne planen søkes planleggings-kontakt med de private sykehus, med henblikk på en rasjonell utnyttelse av deres ressurser og stimulans og orientering av deres fremtid. Man må kunne vise seg litt villigere til å akseptere og verdsette et vel gjennomtenkt samvirke mellom de foreliggende institusjoner, fremfor den langsomme kvelningsprosessen som de nye prisbestemmelsene vitterlig legger opp til.

«Ingen tvinger noen til å drive sykehus», sa faktisk Helsedirektøren. Det stemmer — der er ingen tvang. Motivene er noen helt andre. Med mindre da tvangen — i motsatt retning — paradoksalt nok skulle komme fra helsemyndighetene selv.

HRM.

byråsjef Karl Berntzen i Helsedirektoratet dette:

— Hvis det kan bevises at forpleining og medisinsk behandling ved et privat sykehus ikke er dårligere enn på et offentlig sykehus, så skal pasienten få dekket sine utgifter fullt ut; 100 prosent.» Om dette skal skje ved trygd eller skattemidler vet man ikke, og det har kanskje også underordnet interesse i forhold til dette, at et viktig prinsipp blir godkjent: At hverken pasienten eller den som driver et sykehus skal måtte klare de ordinære driftsutgiftene.

Kan vi nå håpe på at dette vil skje? Hvordan vil vurderingen av de forskjellige ydelser i siste instans bli foretatt? Kan samtidig den nye ordningen på landsbasis åpne veien for en planmessig og fornuftig utnyttelse av de private sykehus' muligheter som spesialiserte enheter, men ledd i en samlet utnyttelse av vår sykehuskapasitet?

Fra blant annet katolsk side er det lagt ned så mye i disse sykehus at saken nå følges med den største spenning — og som sagt, en viss uro. Etter regulativet skulle for eksempel våre St. Josefsøstre ved de sykehus de driver her i landet ha hatt en samlet årslønn på en og en kvart million kroner! De venter imidlertid ikke noe honorar for sin insats i form av gasje. Men det de har rett til å vente er at myndighetene endelig anerkjenner deres arbeids.

På grunn av sakens interesse gjengir vi i det følgende en del dokumentasjon om den siste utvikling i sykehus-saken.

OPPLEGGET

Komiteén til utredning av sykehusordningen ble oppnevnt 1. februar 1957 — så lang tid har det nå gått. Komiteéns innstilling har vært avgitt i to deler: Innstilling I ble fremlagt ved utgangen av januar 1959, Innstilling II ved utgangen av mars 1963. Siden har det vært innhentet en rekke uttalelser om innstillingen, og man regner nå med at den i sin endelige form kan behandles til neste år. Og det skal jo ikke legges skjul på at det er et meget omfattende og vanskelig materiale man har måttet gå gjennom.

I Innstilling II heter det om «finansiering av anlegg og drift av private sykehus» bl. a.:

«De private sykehus dekker som regel en del av fylkeskommunens almindelige sykehusbehov. Komiteén antar at de eksisterende private sykehus så vidt mulig bør fortsette som hittil og det skal i prinsippet ikke være noe til hinder for at nye slike kommer til. Deres oppgaver må imidlertid innpasses som ledd i løsninger av fylkeskommunenes samlede oppgaver.»

«Utgifter til anlegg av slike sykehus må eieren selv dekke, men på samme måte som for offentlige sykehus skal renter og avskrivninger gå inn i de driftsomkostninger som legges til grunn ved fastsettelse av den kurrengesats som sykestrygden skal betale.»

«Ved private sykehus er det adgang til å bli lagt inn på bedre forpleining med eget sykerom o. l. Pasienter som ønsker ekstra ydelser i forhold til det som ydes på offentlige sykehus må selv betale for det.»

US - FAKTA PÅ BORDET

OG JURIDISK STATUS I 1965?

Forøvrig «blir private sykehus og bedriftssykehus prinsipielt å behandle på samme måte som offentlige sykehus. Også for disse sykehus skulle da bli igjen til dekning 15 prosent av driftsutgiftene».

LANDSFORBUNDETS SYN

De private sykehus' landsforbund har i en uttalelse den 21. november 1963 vurdert Innstilling II. Forbundet sier blant annet:

«Komitéen foreslår at det fastsettes nye klassevis kurlpengesatser som i prinsippet er tilstrekkelige til å dekke 85 prosent av driftsutgiftene. Syketrygden skal dekke disse kurlpenger. Overskytende driftsutgifter — altså 15 prosent — skal bæres av sykehuseieren. Eier av private sykehus kan søke fylket om tilskudd til dekning av disse 15 prosentene, men det gis ingen garanti for at en slik ansøking vil bli innvilget.»

Forbundet bemerker til dette:

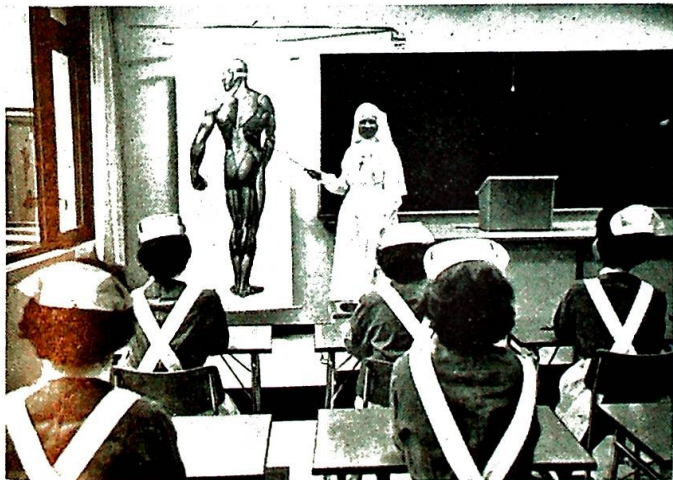
«En kurlpengesats som bare dekker 85 prosent av driftsutgiftene vil ikke være akseptabel for de private sykehus. Det er ingen brukbar løsning at de kan søke fylket om tilskudd til driften. Det foreligger som før nevnt ingen garanti for at ansøkingen innvilges, og det vil ikke minst likviditetsmessig oppstå helt umulige situasjoner. Den eneste farbare vei når først et privat sykehus er godkjent er at det bør få dekket sine driftsutgifter med 100 prosent.»

«Mange av de private sykehus arbeider på landsbasis og mottar pasienter fra et stort antall fylker. Også av denne grunn vil det være langt heldigere om de får dekket driftsutgiftene med 100 prosent og slipper å være henvist til å søke om dekning av de manglende 15, kanskje fra fjerntliggende fylker.»

DE KATOLSKE SYKEHUS

Landsforbundet har i sin uttalelse et avsnitt om de katolske sykehus som vi gjengir her:

«En helt spesiell gruppe er de katolske sykehus i Norge. Disse eies og drives av fire forskjellige søsterkongrega-



Foruten med sin egen pleie av syke bidrar våre søstre til utdannelsen av pleiersker.

	Ant. senger	Ord. driftsutg.
Vor Frue Hospital, Oslo	145	1.7 mill. kr.
St. Josephs Hospital, Fredrikstad	120	1.5 mill. kr.
St. Josephs Hospital, Halden	54	450 000 kr.
St. Torfinns klinikk, Hamar	35	
St. Josephs Hospital, Drammen	60	
St. Franciskus Hospital, Hønefoss	25	390 000 kr.
St. Olavs klinikk, Tønsberg	45	
St. Josephs Hospital, Porsgrunn	120	
St. Franciskus Hospital, Arendal	60	597 000 kr.
St. Josephs Hospital, Kristiansand	92	920 000 kr.
St. Franciskus Hospital, Stavanger	72	734 000 kr.
St. Franciskus Hosp., Haugesund	30	278 000 kr.
St. Franciskus Hospital, Florida sykehus og Marias Minde, Bergen	200	2.9 mill. kr.
Stella Maris, fødeavd., Kristian- sund	14	
St. Elisabeths hospital, Trondheim		
St. Carolus klinikk, Molde		
St. Elisabeths Hospital, Tromsø	72	
St. Elisabeths Hospital, Harstad	30	
St. Elisabeths Inst., Hammerfest	27	

(Tallene er tatt fra komitéinnstilling om sykehusordningen og bygger på oppgaver for 1959—60.)

sjoner, St. Carolus Boromæus, St. Elisabeth, St. Franciskus og St. Joseph. Sykehusene er av ulike størrelser og utstyr, alt etter de oppgaver som foreligger på vedkommende sted. I de større byer er de katolske sykehus gjennomgående meget velutstyrte. Således kan nevnes at St. Franciskus-søstrene har store og tidsmessige sykehus i Bergen, Stavanger og Arendal. Vor Frue Hospital i Oslo er det første sykehus i landet som opprettet en spesialavdeling for urinveiskirurgi. Dette sykehus mottar pasienter fra hele landet.»

«De mindre katolske sykehus arbeider gjerne i de såkalte små spesialiteter og utfyller et viktig behov i mange strøk av landet.»

Felles for alle de katolske sykehus er at de er bygget opp ved de katolske søstres personlige ofre. De har aldri oppebåret direkte lønn, de har fått sitt opphold, sine klær og hva de ellers trengte til en nødtørftig livsførsel, men ingen vanlig godtgjørelse for sitt arbeide. Verdien av deres arbeide har således i det alt vesentlige gått inn i felleskassen, kongregasjonen, og har vært anvendt til humanitær virksomhet, i første rekke sykehusvirksomheten.»

Ser man på uttalelser og foreliggende materiale synes det klart, at det er helt avgjørende hvilken vilje det er i myndighetene til å påta seg de ordinære driftsutgifter ved våre private sykehus. Ikke bare med ord og vage løfter og forslag om forskjellige brukbare fremgangsmåter, men ganske konkret, med de nødvendige penger.

Byråsjef Berntzen, som også har deltatt i sykehuskomitéens arbeide, minner i sin samtale med «St. Olav» om at den midlertidige ordning som nå eksisterer (siden

- DE PRIVATE SYKEHUS - FAK

28. februar i år) må være «en spore» for de private sykehus til å orientere seg, for eksempel mot Oslo Kommune, for å høre om mulighetene for en ordning på de resterende 15 prosent.

— Hovedsaken må være at pasienten ikke skal betale noe selv, sa han.

Hva er så de midlertidige satser som Karl Evang har satt ut i livet i ventetiden, de satser som har gjort det meget vanskelig for mange av de private sykehus og som ganske ufortjent virker diskriminerende, både mot sykehuseierne og ikke minst, mot pasientene på disse sykehus? Pasientene er jo nemlig også, som andre, skattebetalere.

FRA 28. FEBRUAR —

I sommer kom Landsforbundet med en protest mot den midlertidige ordningen som vi her skal gjengi et utdrag av:

«Det alt overveiende antall av private sykehus har aldri drevet forretning med tanke på fortjeneste. Da prisreguleringen satte inn, meldte imidlertid underskuddene seg til tross for den uegennyttige hjelpeinnsats og alt det gratisarbeide som ble ydet.»

«Inntil den 28. februar i år har likevel de private sykehus stort sett overlevet prisreguleringen, idet de fleste av dem kunne kreve refusjon fra trygdekassene etter noe høyere satser enn tilfellet er idag. De kunne nemlig kreve samme kurpris som det eller de offentlige sykehus i distriktet. De private sykehus i Oslo kunne kreve 62 kroner pr. pasient pr. døgn på samme måte som Rikshospitalet og Ullevål sykehus.»

«Fra den 28. februar er dette endret. Nå kan de private sykehus bare kreve den kurpris som pris- og helsemyndighetene finner hver enkelt av dem verdige til, og det er dessverre langt mindre. Dette til tross for at de private sykehus med den herskende sykehusmangel er et helt nød-

vendig ledd i vårt helsevesen. Man skal heller ikke glemme at mange av dem har utført en pionerinnsats og fortsatt tar opp arbeidsoppgaver på områder som krever initiativ og innsatsvilje.»

FRITT SYKEHUSOPPHOLD

«Fritt sykehusopphold for alle er en av de store sosiale landevinninger i Norge. Prinsippet har nå i mange år vært fullt ut gjennomført ved de offentlige sykehus. Disse har tilsammen 80 prosent av alle sykehusplasser i landet. De får sine driftsutgifter dekket dels av trygdekassene, dels gjennom direkte tilskudd fra eierne. For 1963 fikk for eksempel Rikshospitalet ca. 25 millioner i tilskudd over statsregnskapet og Ullevål med biavdelinger ca. 50 millioner i tilskudd over regnskapet for Oslo Kommune.»

Til syvende og sist er det naturligvis den enkelte borger som selv betaler for sykehusopphold på offentlige sykehus. Han gjør det dels gjennom de trygdepemier og dels gjennom den skatt han betaler. Legger han seg inn på et privat sykehus, må han betale enda mer, nemlig også en viss godtgjørelse direkte til sykehuset. Dette til tross for at borgerne ofte ikke har noe valg. Som kjent er de offentlige sykehus sterkt belastet med til dels lange ventelister.»

«Hvorfor må pasientene i tillegg til skatter og trygdepemier også betale noe direkte på private sykehus? Jo, fordi heller ikke de private sykehus p.g.a. prisreguleringen får lov til å kreve en kurpris av trygdekassene som dekker driftsutgiftene. Resten må de da kreve direkte av pasienten.»

Såvidt Landsforbundets siste initiativ.

VOR FRUE HOSPITAL

Den 24. juni i år sendte Vor Frue Hospital et brev til Sosialdepartementet om de nye og uheldige kurprissatsene, den midlertidige ordningen. Det heter her:

«Ved brev av 13. januar d. å. har Vor Frue Hospital fått meddelelse om at sykehuset er henført til klasse nr. 5 med en godtgjørelse av kr. 50.— pr. liggedag. Klasse 5 gjelder i almindelighet for de såkalte blandede sykehus.»

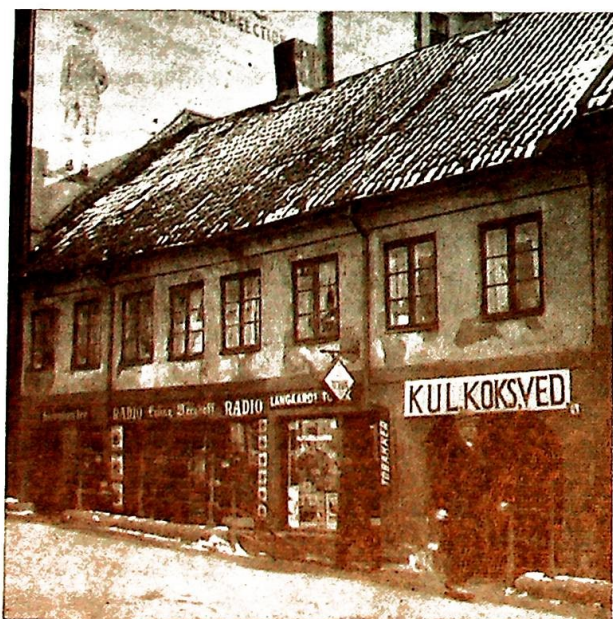
«I den innstilling fra Stortingets sosialkomité som danner grunnlaget for Stortingets vedtak om klasseføring av de private sykehus, uttales imidlertid følgende: «Den foreslåtte ordning tar altså sikte på at kurpengene til de respektive private sykehus skal fastsettes i forhold til den ydelse som gis og ubundet både oppad og nedad av den kurpris som betales til distriktets offentlige sykehus.»

«Før departementet traff sin avgjørelse, ble det innhentet opplysninger om driften ved vårt sykehus. Disse opplysninger ga imidlertid et meget mangelfullt grunnlag for en vurdering av den ydelse som gis ved sykehuset.»

I brevet gis derfor så en del supplerende og høyst nødvendige opplysninger:

«Sykehuset har en urologisk avdeling, ved denne har de fleste av våre urologer fått sin spesialutdannelse. Avdelingen har tre faste leger som har hele sin arbeidsdag på sykehuset.»

«Sykehuset har videre en kirurgisk avdeling med en fast lege med en arbeidstid på sykehuset på gjennomsnittlig 4—5 timer daglig.»



I 1865 begynte de tre første katolske søstre sin gjerning her i Teatergaten 4.

TA PÅ BORDET

«Sykehuset har også en blandet avdeling hvor det behandles kirurgiske, ortopediske, indremedisinske, gynekologiske og opthalmologiske kasus.»

I brevet fortelles det også om legenes vaktordning, om sykehusets velutstyrte operasjonsavdeling med fire operasjonsstuer og seks spesialutdannede operasjonssøstre osv. Og i henhold til dette ber man departementet ta klassiferingen av sykehuset opp til revisjon og man søker om å bli overført til prisklasse 3 med kurpris kr. 55.

Noe rystende og uforholdsmessig stort krav skulle det i sannhet ikke være.

DR. EVANGS FORM

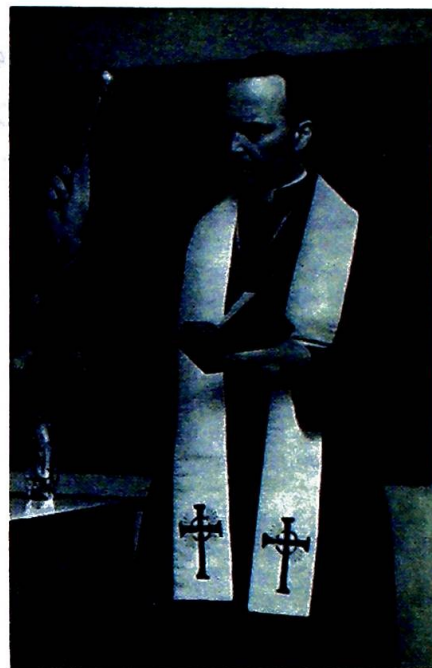
Hele denne saken — som krever innsikt og forståelse — har unektelig blitt ekstra vanskelig på grunn av helsedirektørens uttalelser til Arbeiderbladet den 25 juni i år. Der sier dr. Evang — og det stemmer ikke med hva hans byråsjef sier til «St. Olav»:

«Helsemyndighetene har ikke vært begeistret for den refusjonsordning vi har og som faktisk er en levning fra okkupasjonstida. Refusjonssatsene er imidlertid bundet til trygdepreniene og trygdepreniene er igjen bundet til levekostnadsindeksen. Dermed er det hele deler av et vidt og innfløkt økonomisk system som statsmyndighetene er nødt til å ta hensyn til. Dette er også en av årsakene til at helsemyndighetene har fått nedsatt sykehusordningskomitéen, som forhåpentlig vil komme fram til en klarere ordning når det gjelder finansiering og drift av sykehus. Jeg tror imidlertid ikke de private sykehus etter en eventuell nyordning kan gjøre regning med å få sine kostnader dekket fullt ut.»

«De frivillige helseorganisasjoner utfører i vårt land et meget verdifullt arbeid, sier Evang, og de velger selv sine oppgaver. Dersom en organisasjon velger å gjøre sin innsats i sykehussektoren, så mener den vel også å satse noe der. Ingen tvinger noen til å drive sykehus, og det er vel ikke forutsetningen for det frivillige helsearbeid at staten skal bære utgiftene.»

Inntektene fra vår sykehusvirksomhet har vært investert i stadig utbygning.

Nylig innviet biskop John W. Gran St. Josefsøstrenes nye sykepleieskole.



Og i «Farmand» 11. juli skriver dr. Evang også dette: «Det har meg bekjent hittil ikke hendt i Norge at et privat sykehus som det var behov for har måttet nedlegge på grunn av økonomiske vansker. Vedkommende kommune, fylke eller undertiden staten har alltid stått åpen for samarbeid og funnet frem til en ordning, slik at sykehuset har kunnet få den fornødne økonomiske støtte.

M.H.M. (direktør Morten H. Magnus) mener man «må forlange loven endret derhen at trygdekassene refunderer hele kurlpengene». For det første har aldri det prinsipp vært anvendt i Norge at det offentlige fullt ut dekker de utgifter en privat, frivillig helseorganisasjon har til sitt arbeid. Dette ville jo på en eiendommelig måte åpne adgang for frivillige organisasjoner til å drive virksomhet på det offentliges bekostning, men uten at det offentlige hadde noe ansvar for virksomheten. For det annet ville et slikt system selvsagt representere en meget effektiv sovepute for offentlige myndigheter, og man kunne vanskelig tenke seg at det ville bli bygget noen offentlige sykehus i Norge etterat en slik bestemmelse var innført.»

«La meg til slutt, bare for å forebygge enhver misforståelse få fremheve at i min funksjonstid er de frivillige helseorganisasjonenes innsats i vårt land øket betydelig både i dybde og bredde.

En rekke nye organisasjoner har sett dagens lys, tildels med helsedirektørens livlige medvirkning, likesom helsedirektøren ofte er representert i de frivillige organisasjoner med et særdeles fruktbart samarbeid som resultat.»

Kan denne saken — hvor det i den siste fase av arbeidet med den nye sykehusordningen er så merkelige divergenser til stede, virkelig bringes til en vellykket avslutning?

Forhåpentlig, hvis man viser hverandre gjensidig tillit og respekt. De private sykehus trenger offentlig støtte til den ordinære drift, myndighetene trenger de private sykehus. Her i Oslo utgjør de hele 30 prosent av sengeplassen. Titusener av takknemlige pasienter støtter dem sikkert helhjertet når de nå ber om en rettferdig ordning som de kan bygge på i fremtiden.



Idag driver søstrene et snes velutstyrte institusjoner for de syke — dette er St. Franciskus Hospital i Stavanger.



FRA OSLO KATOLSKE BISPEDØMME

Pastor *Gustav Gorissen* løses fra sin stilling som sogneprest ved *St. Pauls kirke* i Bergen fra og med 6. sept. i år og utnevnes til annen Generalvikar for Oslo Katolske Bispedømme med virkning fra samme dato.

Dr. *Gorissen* vil for fremtiden være bosatt i *Akersveien 5, Oslo* og som annen Generalvikar ha tittel av *Monsignore*. Han vil i biskopenes fravær ivareta bispedømmets interesser.

Pastor *Frans Josef Fischedick* løses fra sin stilling som sogneprest ved *St. Olavs Domkirke* i Oslo fra og med 6. sept. i år og utnevnes til sogneprest ved *St. Paul kirke* i Bergen med virkning fra samme dato.

Hans verv som Biskopens stedfortreder under dennes fravær opphører ved overtagelsen av den nye stilling.

Pastor *Lars Messel* løses fra sin stilling som sogneprest ved *St. Birgittas kirke* i Fredrikstad fra og med 6. sept. i år og utnevnes til sogneprest ved *St. Olavs Domkirke* i Oslo med virkning fra samme dato.

Pastor *Arne Olav Sund* løses fra sin stilling som sogneprest ved *St. Olavs kirke* i Tønsberg fra og med 6. sept. i år og utnevnes til sogneprest ved *St. Josefs kirke* i Haugesund med virkning fra samme dato.

Pastor *Haakon Kielland Bergwitz* utnevnes til sogneprest ved *St. Olavs kirke* i Tønsberg fra og med 6. sept. i år.

Pastor *Gerard Vranken* løses fra sin stilling som sogneprest ved *St. Josefs kirke* i Haugesund fra og med 6. sept. i år og utnevnes til sogneprest ved *St. Birgittas kirke* i Fredrikstad med virkning fra samme dato.

Pater *Otto J. Hanssen, O.F.M.* utnevnes til første kapellan ved *St. Hallvard kirke* i Oslo med virkning fra og med 6. september i år.

Pastor *Olav I. Wæring* vil tiltre som kapellan ved *St. Olavs kirke* i Oslo den 6. sept. i år.

Pater *Gerard van Beckhoven* vil tiltre sin stilling som Rektor for *St. Josefssøstrene* i Fredrikstad den 6. sept. i år.

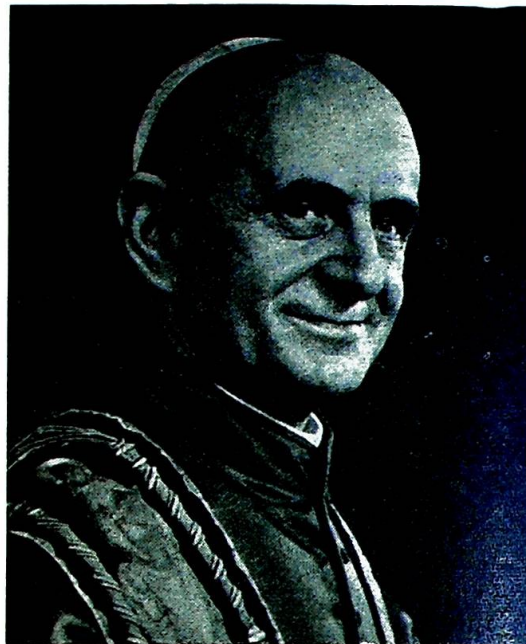
Oslo 22. aug. 1964.

† *Jacob Mangers*
Biskop av Oslo.

*

Den nye Generalvikar, *Gustav Gorissen*, er født i 1904 i Breda, Nederland, fullførte sin gymnasieutdannelse hos jesuittene i hjemlandet for derefter å studere teologi ved Germanicum i Rom, der han tok den teologiske doktorgrad. Han kom derfra direkte til Norge i 1931 og var i de følgende seks år kapellan ved *St. Olavs kirke* og sekretær for Biskopen. Etter to års gjerning i Arendal ble han i 1939 sogneprest ved *St. Pauls kirke* i Bergen, der han siden har virket. *St. Pauls menighet* vil måtte si farvel til en dyktig og høyt aktet sogneprest, når hans evner fra nå av kommer hele bispedømmets administrasjon til gode.

Den nye sogneprest i *St. Olavs kirke* vil bli høytidelig innsatt i sin gjerning av biskop *John Willem Gran* under høymessen i vår domkirke søndag 6. september. Samme



Paul VI fremtrer i sin første rundskrivelse som Johannes XXIII's arvtager.

Høsten 1964 synes å skulle bli rik på kirkelige begivenheter. Den 10. august ble pave *Paul VI.*s første rundskrivelse «*Ecclesiam suam*» offentliggjort og straks kommentert verden over, som den viktige prinsipp-uttalelse den var, om den kirke-reform som nå pågår. Nedenfor gir vi en sammenfatning av pavens encyklika.

Ellers trer det *II. Vatikankonsil* den 14. september sammen til sin tredje sesjon i Rom — hvorvidt konsilet reker å gjøre seg ferdig med sitt arbeide uten en fjerde sesjon er ennå uvisst. «*St. Olav*» kommer i neste nr. tilbake til den kommende sesjons sakliste.

Det er tradisjon at en paves første encyklika innebærer noe av hans langsiktigere målsetninger — dét er en av flere grunner til at pave *Paul VI.*s rundskrivelse «*Ecclesiam suam*» (så kalt etter åpningsordene) er blitt studert med intens interesse verden over, såvel innenfor som utenfor den katolske kirke.

Sammenfattet i én setning er det omfattende dokumentets emne Kirkens rolle og selvforståelse i vår samtid: Paven erklærer seg villig til forståelse og samarbeide med representantene for de ikke-kristne religioner, tilbyr seg som megler og fredsaktor i internasjonale konflikter, understreker sin vilje til å følge opp og fordype den økumeniske dialog kristne i mellom og tar skarpt avstand fra ateismen i vår tid.

I ordets eksakte betydning er «*Ecclesiam Suam*» intet læredokument — paven erklærer selv i innledningen at han ikke vil utsi nye eller definitive læresetninger. Rundskrivelsen er i det hele tatt gjennomtrengt av pavens forklarlige varsomhet for ikke å gå konsilet i næringsen.

dag vil sogneprest *F. J. Fischedick* bli innsatt av biskop *Jacob Mangers*, under høymessen i *St. Pauls kirke* i Bergen. Samme dags aften innsettes pastor *A. O. Sund* som sogneprest i Haugesund, også av biskop *Mangers*, mens biskop *Gran*, likeledes den 6. september, innsetter pastor *H. Kielland Bergwitz* som sogneprest under en aftenmesse i *St. Olavs kirke* i Tønsberg.

Pastor *G. Vrankens* innsettelse som sogneprest i *Fredrikstad* vil finne sted under en aftenmesse tirsdag 8. september.



KATOLSK ORIENTERING

Den 9. september begynner Dominikanerne i Oslo sin årlige

INNFORING I KATOLSK TROSLÆRE

gjennom ukentlige forelesninger, strekkende seg over ett arbeidsår (september—juni, feriene unntatt), ialt 34 timer. Kurset er vederlagsfritt, åpent for alle *ikke-katolikker* som ønsker en grundig og saklig informasjon om katolsk lære og trosliv, og innebærer ikke noen form for forpliktelser.

Hver enkelt forelesning vil bli gitt to ganger: *Onsdag kl. 18 og fredag kl. 20*, forat flest mulig skal kunne følge kurset regelmessig.

Undervisningen meddeles av dominikanerpatrene og omfatter:

DET RELIGIØSE MENNESKE — OM TRO OG VANTRO.

Pater H. Rieber-Mohn.

KIRKEN OG DENS LIV.

Pater Ellert Dahl og pater Finn Thorn.

LÆREN OM KRISTUS. TREENIGHETEN. MARIA.

Pater Thomas Patfoort.

NÅDELÆREN. TRO, HÅP OG KJÆRLIGHET. DÅP OG FERMING.

Pater Finn Thorn.

NATTVERDEN OG MESSEN. LITURGIEN.
HELGNENE. BØNNENS LIV.

Pater Thomas Patfoort.

KRISTENDOM OG MORAL. SYNDENS VESEN.
ÆREFRYKT FOR GUD. ÆREFRYKT FOR LIVET.
DEN KRISTNE SEKSUALMORAL. DE ØVRIGE
GUDS BUD.

Pater Albert Reulin.

BOT, AVLAT, SYKESALVING. PRESTEVIELSEN
OG KLOSTERLIVET. EKTESKAPET. DET NESTE
LIV.

Pater Finn Thorn.

*

Første forelesning finner sted *onsdag 9. september kl. 18* (og gjentas *fredag 11. september kl. 20*) i St. Dominikus Kloster, Neuberggaten 15, Oslo 3, telefon 55 07 71. Det er tilstrekkelig å melde seg til kurset ved første fremmøte.

BLIKK på TIDEN



AKROBATIKK

■ Koloniveldet i Afrika er snart en saga blott, og bra er det. Intet tenkende menneske ønsker det tilbake, aller minst den kristne kirke som er blitt igjen på Afrikas jord, etter at de europeiske formynder-regjeringene forlot den. En senere, og mer saklig bedømmende ettertid vil, rettferdigere enn det er mulig idag, skille mellom de mørke og lyse kapitler i kolonitidens historie. Det får vente.

Hva som derimot *ikke* kan vente, er utviklingen av et nytt og klarsynt ansvarsforhold overfor de tidligere koloniland hos oss Vestens mennesker. Ikke en ny økonomisk og teknisk og militær imperialisme. Men et hjelpende engasjement i det fortvilede kaos som mange steder har fulgt i frigjøringsens spor. Det innebærer ikke bare høytflyvende, men sent gjennomførte prosjekter om utviklingshjelp. Det forutsetter hos mange en radikal omvurdering overfor den eneste omfattende, effektive og innarbeidede siviliserende faktor som overhodet finnes i mange av de nye, frie afrikanske befolkninger: Den kristne misjon.

Misjonen er følgelig under kraftig oppvurdering — selv hos oss, hvor «toneangivende» kretser i et par-tre slektledd har omtalt den med bornert vidd — fra Alexander Kielland til Helge Krog. Men ennå knaker det visst høylydt i enkelte gamle og stive anti-klerikalere — den er litt bitter, pillen. Og overfor et helt kontinent som truer med å gli tilbake i det primitive og blodige stammevelde, det lokale terror-tyranni og den svarteste overtro, er det visst enda noen som ferdes i romantiske tankebaner om en slags abstrakt «lykkelig naturtilstand», som kristendom og sivilisasjon skulle ha forstyrret. Om ordet «reaksjonær» har en mening idag, så må det være her.

Som i en utenriksbetragtning signert MM («Dagbladet» 5. august), der den fanatiske Lumpa-sektens massakrer i Nord-Rhodesia, med mange rare og krumme tankesprang, fører til den overraskende konklusjonen: «Den tragedien bør ikke minst få misjonærene til å tenke over hvilket enormt ansvar de har tatt på seg».

Ja de kan få det til!

«FATTIG-PER»

■ Det er nok ikke så lett dette med det økumeniske sinnelag — for noen av partene. I Helsinki har et nordisk luthersk prestemøte nylig foretatt blant annet hva «Aftenposten»s utsendte medarbeider Stene *Dehlin* kaller en «slitsom grenseoppgang» mellom kirkesamfunnene («Aftenposten» aftenr. 10. august). Nå kunne en jo antyde at det er god, gammel sedvane mellom naboer, at grenseoppgang er noe en helst skal være to om, dersom tvist om merkepelene skal unngås. Og vi katolikker synes jo ikke vi kan akseptere, uten et spørsmålstejn i margin, denne formodentlig velmente beskrivelsen, i et foredrag av den danske sogneprest N. O. *Jensen*, av den kristne moderkirke:

«Med den garanti som dens enhet, fasthet og styrke kan gi, og med sin anerkjennelse av det gudskapte menneskelivs naturlige muligheter intellektuelt, moralsk og religiøst, er den katolske kirkes tro og liv den naturlige religion for det naturlige menneske. Den gir først og fremst ethvert menneske som kan anta denne kirkes tro den sikkerhet det søker, men den kjenner også det naturlige menneskes angst og dets trang til forløsning og kan komme det imøte med den frelse det søker. Overfor denne menneskelige og guddommelige helhet, hvor alt

hører med og alt føyer seg inn og finner sin plass som et ledd i kjeden, står en luthersk kirke og en evangelisk-luthersk kristen som en fattig-per, sa sognepresten. Han har også et budskap fra Gud å holde seg til. Også han tror på at den kirke han tilhører er Jesu Kristi kirke. Men ingen kirkelig eller åndelig autoritet står mellom ham og det ord som kommer til ham gjennom menneskemunn og gjør krav på her og nu å bli hørt og trodd som Kristi ord.»

Hvis dette var saken, i all sin enkelhet, at katolisismen forvalter den profane menneskenatur og alene protestantismen det overnaturlige i kristendommen — ja da stilner visst samtalen ganske av seg selv. Er «Fattig-per» virkelig så rik, i egen oppfatning?

ET OVERBLIKK

Den 26. august feiret jesuittpateren dr. philos Heinrich Roos, København, 60 år. Til daglig er han lektor i middelalderfilosofi og idéhistorie ved Københavns universitet og lærer ved jesuittenes Niels Steensen-gymnasium i den danske hovedstaden — dessuten har han i en årrekke preget det akademiske katolske miljøet i Danmark, som studentprest og medredaktør av tidsskriftet «Catholica». Noen linjer får han visst også i norsk kirke- og konstitusjonshistorie, for såvidt som det var Katolsk Forums innbydelse til pater Roos, om å gjeste som foredragsholder i 1956, som aktualiserte opphevelsen av den fæmøse «jesuittparagrafen» i den norske Grunnlov.

I anledning av åremålsdagen har den utmerket redigerte svenske nyhetsbulletin KIT («Katolsk Informationstjänst») hatt et intervju med pateren, om «tendenser og problemer i den skandinaviske katolisisme». Det rommer adskillige fengslende synsmåter. I forbindelse med Vatikanconsilets og de to siste pavers iver etter å bringe Kirken «i samtale med den moderne verden», sier pater Roos blant annet:

«Dette er av særlig betydning for Skandinavia, der man er så lydhør overfor problemer som befolknings-eksplosjonen, kvinnens stilling i det moderne samfunn, forholdet til staten og de sosiale spørsmål samt de kristnes frihet og underordning i forholdet til Kirken. Her avtegner seg i Skandinavia, mer enn i andre land, to innstillinger. Flertallet av den katolske kirkes medlemmer er konvertitter. De finner i sitt miljø en sterk, ja ofte ekstrem verdsettelse av de verdier som angår friheten og åpenheten overfor verden, og denne holdning stiller katolikken overfor ikke så få problemer. Men nå befinner de seg altså overraskende plutselig i den situasjon, at Kirken selv tar opp denne åpenheten, og fremmer og støtter den. Spredtboende som de er her i Norden, utsettes de dermed, fordi vi savner tradisjoner, for den fare at de uten å tenke og se seg grundig for, åpner seg for det nye i en slags progressivisme, som så å si klipper av sammenhengen med fortiden. På den andre siden har vi i våre menigheter også kretser som holder stivt fast ved det gamle, fordi de gjennom konversjonen har erfart hvor meget Kirken byr på av sikkerhet og fundamental visshet. Det finnes altså en fare for at vi splittes i ensidig progressivisme og ensidig tradisjonalisme, for ikke å si «integrisme». Det er en oppgave for tiden fremover å finne frem til en harmonisk likevekt mellom disse to synspunkter: En ubetinget åpenhet for alle problemer, forbundet med en rolig innstilling, som fastholder alt det vesentlige i den katolske tradisjon.»

Pater Roos har også noen ganske nyanse-rike betraktninger om mulighetene for økumenisk samkvem i Norden:

«Den største vanskeligheten er vel den, at protestantismen er «det bestående» og at den derfor anser katolisismen for en ubetydelig minoritet som det overhodet ikke lønner seg å tale med. Smått om senn, det håper vi i hvert fall, beveger vi oss ut av denne situasjon. Den andre vanskeligheten består deri, at det er ikke så lett å komme på talefot med alle former for protestantisme. Vanskeligst er det vel med en protestantisme som betrakter seg selv som en slags vag «fri samvittighets-anskuelse», eller som er preget av idealistisk filosofi, et positivistisk vitenskapsbegrep, eller av andre moderne strømninger, og som dermed har mistet den faste og sterke grunnvolden i de lutherske bekjennelsesskrifter, og — fremfor alt — delvis har forlatt den Hellige Skrifts faste grunn. I så måte er den

Alle som interesserer seg for den katolske gudstjeneste og eventuelle forandringer bør lese:

DET ANNET VATIKANKONSILS KONSTITUSJON DE SACRA LITURGIA

Gudstjenestens fornyelse.

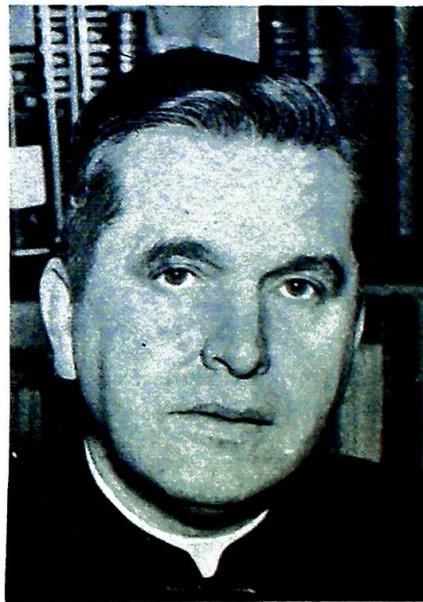
Norsk utgave kr. 5.—.

ST. OLAV BOKHANDEL OG FORLAG

Akersv. 5, Oslo 1. Tlf. 42 31 70

teologiske situasjon i de skandinaviske land delvis meget forvirret. Og jeg må tilføye, at i enkelte land, som i Sverige, er dessverre kirkepolitiske motiver blitt blandet inn og har rent ut diktert de teologiske diskusjoner.

Alt dette skaper utvilsomt en mindre gunstig jordbunn for den økumeniske samtale. Jo mer lutherdommen imidlertid lever ut fra sin opprinnelige idé, som jo har bevart ikke så lite av middelalderkatolisismen, og jo mer lutherdommen virkelig bygger på den Hellige Skrift, desto mer bør det kunne lykkes for oss å komme i samtale med denne positive og opprinnelige lutherdom, hvis spørsmål og problemer jo også er vår tids problemer.»



Endelig svarer pater Roos også på et spørsmål om den katolske kirkes bidrag til det åndelige og intellektuelle liv i Norden:

«Jeg tror gjerne at et slikt bidrag er mulig, og da i første rekke innad. For den ny-orientering som idag viser seg i den katolske kirke må finne uttrykk også i nordisk katolisisme. Biskopembedet skal kraftigere betones. Men biskopene må da gå til bunn i forholdene i våre land — ett for ett. En kan ikke gi almenlydige løsninger. Biskopen må treffe avgjørelsen i den konkrete situasjon og planlegge for fremtiden. Han kan ikke overlate noe til tilfeldighetene. Dertil kommer, at i katoli-

Noe å ønske seg:

PAUL CLAUDEL: SILKESKOEN OG MIDDAGSHØJDE

De to verdensberømte skuespill som nylig er utkommet på dansk. To bind i kassett, trykt på engelsk bøttestoff og med tresnitt av den kjente danske grafiker Sigurd Vasegaard. Prisbelønnet av «Selskabet til de skønne og nyttige Videnskabers forfremmelse». Pris kr. 108.—.

Vi leverer pr. omgående.

ST. OLAV BOKHANDEL, Akersv. 5, Oslo 1.
Tlf. 42 31 70

sismens moderne utvikling, fremfor alt i tiden etter konsilet, kommer *biskops-konferansene* — bispemøtene — utvilsomt til å spille en viktig rolle. Hva er da naturligere enn at Nordens katolske biskoper slutter seg sammen til en slags kirkeprovins, som kan ta seg av disse bispedømmers særlige problemer og gi uttrykk for Nordens egenart, for eksempel i liturgien, i prekenen og kirkeforvaltningen. Disse ting må kanskje i visse henseender arte seg anderledes hos oss enn i en særligere katolisisme. Her skulle Kirken kunne vise at katolisismen kan anta typisk nordisk form, og jeg tror at denne typisk nordiske form, med dens oppriktighet, dens betoning av friheten, av legmanns-ansvaret, av kvinnens stilling i det offentlige liv og med dens ekte og dype fromhet kunne gi et bidrag til katolisismens utforming også i andre land.»

Frater Candidus.

VÅR PRIMSTAV

MARIMESSE, 8. september. Jomfru Marias fødselsdag. Hun kom til verden syndefri, derfor feires minnet om hennes *fødsel* i de katolske land. Ellers er det vanligvis helgenens *dødsdag* som minnes.



St. Hallvard-guttene

Øistein Vogt, som har lagt mye strev i å skape et godt guttekor (med enkelte herrestemmer) innen bispedømmet, har bedt oss gjøre oppmerksom på dets eksistens og målsetninger, før den kommende sesong. Han synes ikke minst katolske foreldre skal være oppmerksomme på den gode oppdragende virkning korsangen i Kirkens ramme gir guttene, med adgang til liturgi og kirkelivets øvrige rikdommer og til gleden ved de opptredener og konserter koret ellers påtar seg. Koret er nå blitt anerkjent av og opptatt i «Pueri Cantores» («Guttesangerne»), en internasjonal organisasjon for katolske guttekor, som teller over 200 000 guttesangere innen 97 nasjoner.

I året som gikk har «St. Hallvard-guttene» sunget i flere av våre kirker og hospitaler, særlig i Oslo-området. Koret er ikke knyttet til noen spesiell menighet, det er åpent for alle som har evner og interesse, og står også til tjeneste — så langt tid og krefter rekker — for alle som vil benytte det. Dette gjelder også de voksne (tenorer og basser) som koret gjerne vil knytte til seg.

Undervisningen i koret bygger på ett års sangskole, hvor kunnskapsstoffet er fordelt på flere grupper. Den «religiøse» del er betrodd pater *Arno Gerritsma OFM*, og den praktiske del (gregoriansk koral, musikkteori, stemmebruk) blir besørget av dirigenten, *Øistein Vogt*. Etter avlagt eksamen i juni—juli, blir guttene

høytidelig opptatt i koret 22. november, på St. Cecilia-dagen.

Et nytt arbeidsår er altså nå forestående, og koret innbyr gutter (alderen 9—12 år) og herrer. Litt notekunnskaper er ønskelig — interesse og disiplin selvfølgelig også. Innmeldelse foregår på *Ila Skole* (Fougstadgate 10) *tirsdag og fredag i september, kl. 17—19*. Korets leder, *Øistein Vogt*, kan treffes på telefon 69 55 82.



MARIAKONGREGASJONEN

Onsdag 2. september
bortfaller kongregasjonens
møte.



KATOLSK INFORMASJON

Studiebrev.

Skriv etter prospekt.
P.boks 3664 gl.b. Oslo 1.

OSLO KATOLSKE MENIGHETSPLEIE

Kontortid hver onsdag kl. 11—13.

Akersv. 5, Oslo.

KROSSMESSE, 14. september. Korsets opphøyelse. Da kong Khosroes av Persia hadde erobret Jerusalem, sier legenden, tok han med seg det hellige kors, men ved freds slutningen år 614 fikk keiser Heraklius det tilbake. Kledd i sitt keiserlige skrud tok han korset på sine aksler og ville bære det til Golgata, men han kom ikke et skritt før han hadde tatt av seg sine kostbare klær, og barfotet, kledd som en almuesmann, bar han korset til Kalvarieberget, og reiste det på det selvsamme sted hvor perserne hadde røvet det. Merket er derfor et kors. Nå begynner høsten for alvor, det er slutt på heislåttene.



FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	}	Oslo
Bispegården		
St. Joseph's Institutt		
Vor Frue Hosp. Nerveavd.		
St. Dominikus kirke		
Lunden Kloster	}	Arendal
St. Elisabethstrenes Pleiehjem		
Sta. Katarinahjemmet		
St. Franciskus Kirke	}	Bergen
St. Franciskus Hosp.		
St. Pauls Kirke	}	Bergen
Vår Frue Kirke		
Marias Minde		
St. Franciskusstrenes Moderhus		
Øyenklinikken	}	Drammen
St. Josephs Hosp., Drammen		
St. Torfinns Klinik, Hamar		
St. Elisabeth Inst.	}	Hammerfest
St. Mikæls Kirke		
St. Mikæls Prestegård		
St. Theresia kirke	}	Hønefoss
St. Franciskus Hosp.		
St. Magnus Kirke	}	Lillestrøm
St. Magnus presteg.		
St. Elisabeth Hosp.	}	Tromsø
Vår Frue Kirke		
Bispegården		
St. Olavs Kirke, Bispegården	}	Trondheim
St. Olavs kirke		
St. Olavs Prestegård	}	Tønsberg
St. Olavs Klinik		

Ved bestilling av olje:

Oslo 68 34 60 - Service 41 79 80

— PAUL VI'S FØRSTE ENCYKLIKA

(Forts. fra s. 253)




DIALOG MED DE IKKE-KRISTNE

Den andre, og noe engere «sone» i Kirkens dialog-område omfatter alle dem som «tilber en høyeste Gud, som også vi tilber». Han nevner her det jødiske folk med sympati og aktelse og minner om at vi med dette folk deler det Gamle Testamentes religion. Videre nevner paven dem som «tilber Gud i troen på én Gud, særlig i den muhammedanske form». For alt som er sant og godt i deres Gudstro fortjener disse mennesker Kirkens aktelse. Endelig nevner han også spesielt tilhengerne av de store afro-asiatiske religioner. Paven fastslår, at om vi som

kristne ikke kan dele mange av deres tros-overbevisninger, og heller ikke bekjenner oss til en utflytende, religions-blandende indifferentisme, så må vi søke samtalen med dem. Kjærligheten til sannheten tvinger oss til å fastholde og gi uttrykk for vår overbevisning om at Guds åpenbaring i Kristus er det endelige, universelt sanne og gyldige svar på menneskets religiøse streben.

Men paven vil ikke forholde de ulike ikke-kristne religioner sin aktelse og anerkjennelse av de åndelige og moralske verdier de rommer. «Sammen med dem», skriver Paul VI., «vil vi så langt det lar seg gjøre fremme og forsvare de felles idealer om religionsfrihet, det menneskelige brorskap, kulturen, den sosiale velferd og den statlige rettsorden. Omkring disse felles verdier er, hva oss angår, en dialog avgjort mulig. Vi vil alltid stå beredt, også dersom den åpnes fra den annen side i oppriktig gjensidig aktelse».

(Forts. neste side)

<p>KJENTE FREDRIKSTAD- FIRMAER</p>	<p>Norske Fina ^{A/s} Bensin - Petroleum - Fyringsoljer - Smøreoljer FREDRIKSTAD TLF. 5 820 TØNSBERG > 12 371</p>	
<p><i>Andr. Janne</i> Kontormaskiner - Kontorutstyr Storgt. 4 - Fredrikstad Tlf. 1'2 945</p>	 <p>Fredrikstad Glassmagasin Tlf. 1662 - 2062</p>	<p>Byens spesialforretning Olsson TAPÉT OG GULVBELEGG Agentgt. 2 - Tlf. 17 080</p>
<p>KÅRE KRISTIANSEN Fiskeforretning Telefon 13 190</p>	<p>C. HANSSENS Trykkeri og Bokbinderi Tlf. 13 056 FREDRIKSTAD</p>	<p>ØSTFOLDMEIERIET Avd. Fredrikstad</p>
	<p>EDVARDESEN & NORHEIM A/S Autorisert Installatør Radio og Elektrisk utstyr Tlf. 11 220 - Fredrikstad</p>	<p>G. HALVORSEN Kjøtt og pølsevarer Tlf. 11 781 og 12 456</p>
<p>KLEMET JOHANSEN Fredrikstad Begravelsesbyrå Farmannsgt. 10 - Tlf. 13 062 1885 75 år 1960</p>	<p>ALFR. GRØNNEBERG Urmaker og Optiker Fredrikstad</p>	<p>HELENE ANDRESEN KJØTT- OG PØLSEVARER Glemmengt. 3, 4, 5. Tlf. 12 131 og 12 031</p>
<p>BRYNILDSENS FABRIKKER Drops og Mineralvann</p>	<p>O. Henriksens Sønner Aut. Rørleggere og Rørhandel Etabl. 1904 FREDRIKSTAD Sentralbord 15 840</p>  <p>Engeset & Larsen MANUFAKTUR EN GROS - EN DETALJ FREDRIKSTAD</p>	

Den tredje, og den katolske kirke nærmest-liggende sone omfatter «dem som bærer Kristi navn». Med dem er den økumeniske samtale forlengst i gang. Paven går gjerne inn på grunnforutsetningen: «La oss først bli klar over hva vi har felles, før vi tar opp det som skiller». Det er en god basis, ut fra hvilken han «av hjertet» ønsker å føre samtalen videre. Pave Paul sier seg videre beredt til å undersøke og etterprøve i hvilken grad den katolske kirke kan komme «de adskilte brødre» i møte, på de punkter innen tradisjonene, fromhetsformene, kirkeretten og gudstjenestelivet hvor de har berettigede klagemål. Men Kirken har ingen makt til å oppgi troens fulle integritet. Her, mener paven, må en regne med at det kan oppstå mistro og motsetninger. Men den katolske kirke vil ikke opphøre med tålmodig og med all hensynsfullhet å gå

videre på den vei den har slått inn på, og vil med bønn og botferdighet forberede seg på den gjenforening alle lengter etter.

Her kom Paul VI. utførlig inn på pavens forrang i Kirken. Det gjorde ham ondt, skriver han, at nettopp paven, som er enhetens tegn og forkjemper, av mange adskilte brødre blir sett på som en hindring for gjenforeningen, på grunn av «Peters forrang». Paul VI. anmoder dem om kritisk å vurdere en slik oppfatning, «og det ikke bare fordi den katolske kirke ikke lenger ville være seg selv uten paven, men også fordi Kirkens enhet ville ligge i ruiner uten det øverste, virksomme og avgjørende Peters hyrdeembete».

Forrangen — primatet — betyr ikke overhøyhet i geistlig stolthet eller menneskelig herskesyke, skriver Paul VI. Det er et *tjenestens* primat; en hjelpens og nestekjærlighetens ledelse. Det skal ikke være noen tom og retorisk

BERGEN		
<p>JACOB L. BERSTAD Kontorutstyr Bergen - Oslo</p>	<p>Johan H. BENZON A/S En gros - Telefon 10106</p>	<p> Se vårt utvalg i RAMMER</p> <p>DIDR. ANDERSEN & SØN A/S Telgr.: Glas Bergen Tel. 15 090</p>
<p>FLYGEL - PIANO - ORGELFABRIKK <i>Jacob Knudsen</i> BERGEN</p>	<p><i>T. Beyer</i> BOK-OG PAPIRHANDEL AKSJESELSKAP Strandgt. 4 - Telefon 15020 - Bergen</p>	
<p>DRIKK DOLLAR KAFFE</p>	<p>WILLY BJARNOLL Malermester Tif. 75 573</p>	<p> <i>Bergenmeieriet</i></p>
<p>FORSIKRINGSAKTIESELSKAPET VESTA STIFTET 1880 SAMMENSLUTTET MED ÆOLUS OG <i>Bergens Brand</i></p>	<p> DIDR. MEHN - ANDERSEN LEGE- OG SYKEREKVISITER Bergen</p> <p>Konfekt - Sjokolade - Drops ALLIANCE KONFEKTFORRETNING Tif. 11 907 - Nygårdsgt. 1 Bergen</p>	
<p> STEMPLER av enhver art SKILT for ethvert behov</p>	<p>MØHLENPRIS BAKERI S. Aakre Tif. 11 616</p>	
<p>SPEIL OG FOTORAMMER i godt utvalg <i>T. Kjelstrup Olsen</i> midt i Marken</p>	<p><i>Hvitere og skånsommere vask med</i> «REFORM» BERGENS SÅPEFABRIKK A/S</p>	

frase når Kristi stedfortreder gis titelen «Guds tjeneres tjener».

Paven ser imidlertid «med glede og tillit» på enhetsbestrebelsene, og nedber Helligåndens velsignelse over dem, og minnes sin takknemlighet over møtet med patriarken Athenagoras i Jerusalem, ved dette års begynnelse.

DIALOG «INNEN MURENE»

Endelig omtaler Paul VI. den fjerde og innerste sone: De katolske kristne selv, hvis «Mor og hode» er den romerske kirke. Også her vil paven en nestekjærlighetens

samtale, i lydighet mot Kirkens Herre og uten motsetninger som er kristne uverdige.

«Hva Oss selv angår», slutter paven, «så er Vi glad over å kunne regne med deres samarbeide og tilby Vårt eget til gjengjeld. Vi ber om og tilbyr denne enhet i strevet og målsetningen, bare kort tid etter at Vi er blitt hevet til Apostelen Peters Stol, og utstyrt med navnet og — om Gud vil — noe av ånden til Hedningenes Apostel. Og idet Vi slik gleder Oss i den enhet som omgir Oss, sender vi dere, med dette Vårt første brev, Vår velsignelse i Herrens navn — en velsignelse som Vi med glede utvider til hele Kirken og hele menneskeheten».

FRANCISKUS-SENTRUM, BERGEN



V. Torvgt. 9.
Tlf. 30 416.

Katolsk opplysnings-
og lesesentrum.

Åpent hverdager
kl. 10—13, 16—20.
Lørdag kl. 10—12.30.

**Gode
Bergens-
firmaer**

1/8 Kr. Madsens Bok- og Papirhandel

Bryggen 5 - Leppen - Telefon 11 482
BERGEN

K. & J. SOLHEIM
Kjøtt - Pålegg - Delikatesser
Egen Pølsefabrikk

Solheimsgt. 25
Tlf. 99 016 Bergen

HOPSDAL & DAHL A/S
Aut. Installatør, Radio-
og Utstyrsforretning

TORNØGÅRDEN - BERGEN



NYGÅRDSGT. 4

URMAKER ANTON M. OLSEN

Olav Kyrresgate 1 - Tlf. 13035

A/S BJØRN

Tøsse MØLLE

L. ANDERSEN A/S - BERGEN

Velassortert engrosforretning i frukt, grønnsaker og poteter.
Import av tørket og hermetisk frukt samt erter av beste kvalitet.

Giertsen
i Småstrandgaten

BOKHANDEL BERGEN



MANUFAKTURVARER - SENGEUTSTYR



Når det gjelder
STRØMPER

ERLING KRAGE A/S

PRYD- OG BRUKSKUNST

Bergen

Telefon central 14 110

Telegramadresse: «Kjøll»



KOLDERUP

Strandgaten 60

Glass - Porselen - Stentøy

Hos oss finner De alt i
Undertøy - Sengeutstyr

FABRIKUTSALGET A/S

OBS: Bestilling på abonnement, annonser, og henvendelser vedr. adresseforandring, kontingent o.l. bes vennligst rettet til bladets ekspedisjon: St. Olav Bokhandel, Akersv. 5, Oslo. Tlf. 42 31 70.

OSLO

C. Tennant Sons & Co. A.s

Tollbodgaten 27 - Oslo - Telefon 42 18 94

OSLO

*Våre annonsører
er gode firmaer!*

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 43 22 36

Privat 55 77 87 - 69 43 72

Spesialforretning i
RUSTFRITT STÅL
for sykehusene

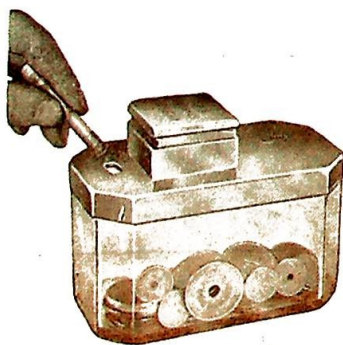
KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II

Tlf. 33 36 24 - Oslo

Tifgr.adr.: RUSTFRIKNUT

Å SPARE ER EN VANE-
SAK, EN VILJESAK, EN
KARAKTERSAK



« KLAR »

Fåes i banker over hele landet

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgate 3b, Oslo
Telefon 33 18 34 - 33 32 37

WISBECH
ARTIFISJELSKAP

MAJORSTUA - OSLO
MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

MALERMESTER

Otto Foerster

utfører allslags maler- og tapetserarbeide.

Tlf. 21 69 06

SØREN HANSEN
Kolonialforretning

Langes gate 6 - Oslo
Telefon 33 77 34

Allslags snekkerarbeid utføres

REIDAR MYRVOLD & SØNN

Gladsvei 23, Grefsen
Tlf. 21 18 32

Hva koster en ulykkesforsikring?
Spør oss, vi hjelper Dem med
alle opplysninger

Gulli & Rokk

ASSURANSE

Stortingsgt. 22 - Sentralbord 33 44 00
OSLO



Melitta

KAFFETRAKTER

og ekstra fin snusmalt
kaffe gir

BEDRE KAFFE
DRØYERE KAFFE

Johan Olsen & Sønner

Entreprenørforretning

Etabl. 1896

KONGENSGT. 17 VII - SENTRALBORD 42 99 90